Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ insertiunilorŭ: o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. seu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anu 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu anu 40 franci, pe șése lunĭ 20 franci, pe trei lunĭ 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anu 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtu abonamentele câtŭ și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 105. Brașovŭ, Joi, 12 (24) Maiu 1888.

Brașovŭ, 11 Maiu st. v. 1888.

Scimŭ că orĭ-ce se scrie în pressa naționalitățilorŭ despre stările din întru și orĭ-ce critică se face sistemului de guvernare actualŭ, este tacsatŭ de agitare.

De aceea este bine sĕ avemŭ cunoscință despre modulŭ cum scriu însĕșĭ foile unguresci și cum critică ele stările din întru.

„Pesti Naplo“ în nr. 136 dela 16 l. c. publică urmàtorulŭ articulŭ de fondŭ:

„*Justitia ac clementia*“, acésta a fostŭ devisa Maria Teresiei, care își întemeia domnirea pe dreptate și bunăvoință. Și și de atuncĭ incóce au predominatŭ douĕ idei in desvoltarea statului ungarŭ: ideа unui statŭ alŭ dreptului și idea libertății. Istoria nóstră din vremurile lui Iosifŭ II a urmăritŭ o sută de anĭ aceste direcțiunĭ interióre politice. După Maria Teresia bună-voința patriarchală a fostŭ înlocuită de unŭ sĕmțŭ de patriotismŭ mai puternicŭ și mai independentŭ alŭ regatului. Marĭ timpurĭ și tatale dile au venitŭ preste noi, dér dreptulŭ rĕmase unŭ principiu dominantŭ și libertatea politică și cetățenéscă era ținta, la care nisuia sĕ ajungă națiunea. Nemții numiau în batjocură pe Maghiarĭ „iuriștĭ“, ér Vienesii numiau pe Franciscŭ Deak „advocatŭ“, pentru că elŭ a apĕratŭ cu legea și cu continuitatea de dreptŭ libertatea, atacândŭ puterea statului absolutŭ, istoria și tóte creațiunile lui timpŭ de 12 anĭ. Cine ar fi credutŭ că pe lângă unŭ sĕmțŭ de dreptŭ și o iubire de libertate așa de puternică Ungaria de sine stătătóre nu va deveni unŭ statŭ alŭ dreptului?“

„Dér n'a devenitŭ. Ce este elŭ dér? — Este statŭ alŭ financelorŭ. Sistemulŭ sĕu de guvernare, politica sa a degeneratŭ în aceea: de a scóte de orĭ și unde banĭ și numai banĭ“.

„Putere și banĭ — acésta e acum principiulŭ domnitorŭ în Ungaria. Tóte celelalte trebue sĕ se dea îndĕrĕptŭ dinaintea acestorŭ douĕ principale nisuințe ale statului; dreptulŭ și libertatea li suntŭ cu totulŭ subordinate și suntŭ tolerate celŭ multŭ numai p'aci încolo; bunăvoința și patriotismulŭ însĕ au încetatŭ, ca o modă învechită, de a mai fi idei de guvernare. Ele se întrebuințéză celŭ multŭ în ornamentica parlamentară ca decorațiune de stilŭ la ocasiunĭ sĕrbătoresci.“

„Puterea e miliția și banii suntŭ dările. Așa stă statulŭ față cu cetățenii pretindĕndŭ și poruncindŭ. Fiecare este înrolatŭ în serviciu personalŭ și petrece timpulŭ celŭ mai frumosŭ alŭ vieții sale cu eserciții de corpŭ și de arme, sub o disciplină de ferŭ, în supunere órbă. Cei ce nu suntŭ în serviciu suntŭ obligațĭ a susține și a provede cu tóte pe aceia, carĭ ca soldațĭ formeză țăria și puterea statului... Legislațiunea de față n'are decâtŭ douĕ trăsăturĭ: legea militară și legea financiară. Guvernulŭ presenteză aci pe una, aci pe cealaltă, totdéuna perde cetățenul“.

„Dér deórece pentru traiu fiecare are lipsă de banĭ, dela nascerea sa până la mórte, sistemulŭ de statŭ financiarŭ atacă sistemele economice private, ca celŭ mai periculosŭ concurentŭ, care seceră și acolo, unde n'a sĕmĕnatŭ, și care vinde și acolo, unde n'a câștigatŭ, care nu dă nimicŭ și cere totŭ și este proprietarŭ neîntabulatŭ alŭ tuturorŭ pămĕnturilorŭ, pe când proprietarulŭ lorŭ, cetățenulŭ, nu este decâtŭ unŭ felŭ de arendașŭ; și decă acesta nu plătesce arenda la timpŭ, statulŭ își validitéză pe calea cea mai scurtă dreptulŭ sĕu de proprietarŭ superiorŭ, ia iobagiului rĕu plătitorŭ moșia și o dă altuia. Acésta „exmisiune“ séu gónă se numesce executiune de dare“.

„E clarŭ, că dare trebue sĕ plătimŭ. Și statulŭ trebue sĕ trăiéscă, nicĭ elŭ nu póte trăi decă n'are nimicŭ. Pentru ajungerea scopurilorŭ sale are lipsă de mijlóce, organe, provisiunĭ, muncă, prin urmare de banĭ. De geaba nu póte sĕ pórte justiția, nu póte administra, nu póte susține căile de comunicațiune, nu póte oferi unŭ scutŭ sigurŭ. Și decă sumele colosale de banĭ s'arŭ folosi pentru acésta, ar fi bine când justiția nóstră ar fi bună, administrația regulată și când amŭ înainta economicesce; nicĭ nu ne-ar păre rĕu de banĭ: numai câtŭ statulŭ financelorŭ la noi își împlinesce rĕu datoriile politice și sĕrăcesce poporulŭ.“

„La fiecare pasŭ ne împiedecămŭ de mĕsurĭ financiare. Din tóte părțile este apĕsatŭ cetățenulŭ. Statulŭ nu consideră concurența americană, prețurile scădute de cereale, închiderea vămilorŭ germane, rĕsboiulŭ vamalŭ cu România, inundările, incendiile, înghețulŭ și generala stagnare a comerciului în urma acésta. Guvernulŭ sĕmte numai setea nesățiósă de banĭ a fiscului și socotesce cu logică neesorabilă, că cerințele nu suntŭ de ajunsŭ, că-i trebue mai multŭ, că prin urmare trebue sĕ li se ia mai multŭ cetățenilorŭ.“

„Le trebue mai multŭ: au urcatŭ impositele pe consumŭ, au detrasŭ fumătorilorŭ favórea ce le-a mai lăsat'o monopolulŭ, au scumpitŭ prețurile tutunului, ca sĕ aibă unŭ venitŭ mai mare din tăbacŭ pe contulŭ producențilorŭ și alŭ consumențilorŭ: au urcatŭ impositulŭ pe zaharŭ: ei urcă darea de spirtŭ cu păgubirea consumențilorŭ de spirtŭ, a proprietarilorŭ și arendașilorŭ de regale. Sarcina cresce dér, cresce necontenitŭ pentru poporŭ. Bunăstarea generală scade și dările publice se înmulțescŭ — acesta este statulŭ financelorŭ, în care orĭ-ce altŭ interesŭ se subordinéză interesului fiscalicŭ, însă-șĭ dreptatea. Legilorŭ nóstre financiare și autorităților nóstre financiare puținŭ le pasă de acésta, pentru că n'au primitŭ menirea a face și dreptate, ci numai a procura banĭ.“

„Iustiția, administrația sunt subordinatele regimului de statŭ financiarŭ. Pe lângă facultatea de a strămuta judecătorii și de a pensiuna judecătorii dela curiă, decă ajungŭ la 65 de anĭ, abia póte esista o independență judecătorescă. Cine póte vorbi de legalitate în administrația fără o pragmatică a serviciului și fără administrațiune de statŭ?“.

„Ocârmuirea de pașale a fișpanilorŭ și corupțiunea din comitate se potrivescŭ în statulŭ financelorŭ, în statulŭ dreptului n'arŭ avea locŭ.“

„Unde banulŭ este principiulŭ fundamentalŭ alŭ statului, unde tóte veniturile curgŭ în visteria statului, și se împartŭ érăși mai alesŭ între aceia, carĭ stau într'un raportŭ de comerciu cu guvernulŭ: acolo e lucru fórte naturalŭ că trebue sĕ domnéscă nepotismulŭ și corupțiunea. Căcĭ moravurile banului suntŭ de o natură josnică Lorŭ le aparține egoismulŭ, nu însĕ dreptatea.“

„Cu tóte aceste amŭ pute sĕ pretindemŭ, deórece trăimŭ într'unŭ statŭ alŭ financelorŭ séu într'o țeră a creditului, mai multă dreptate si mai multă ordine pentru banii noștri, pentru ca celŭ

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(2)

Câteva paginĭ

din cartea intitulată: *Bruto Amante*, **La Romania illustrata.** *Ricordi di Viaggio.* Roma, Bruto Amante, Editore. Via del Corso, 36. — 1888.

Revoluția lui Horia.

(Episodu istoricŭ).

Mai înainte arătaiu raporturile esistente între Ungaria și Transilvania, apăsată fără milă de către cea dintâiu, cu scopŭ de a distruge, decă s'ar pute, tótă amintirea etnografică. Silințe zădarnice!

Transilvania numeră 1,200,000 locuitorĭ (mai mulțĭ), din carĭ 782,000 (numai vr'o 4—500 de miĭ, trad.) suntŭ Maghiarĭ și czechi (vrê sĕ dică Săcui).

In totŭ regatulŭ Ungariei esistă 2,700,000 (3 milióne trad.) de Românĭ și restulŭ, massa cea mare, e slavă.*)

Lupta între Românĭ și Maghiarĭ e seculară, la cei dintâiu prevaléză spiritulŭ de independență, rivalitatea de a-șĭ păstra limba, institutiunile române**) și de a evita asimilațiunea cu cei supraveniți (sopravenuti), carĭ din contră nu crută nimicŭ pentru a ajunge la anticulŭ obiectivŭ, care este *maghiarisarea completă* a țerilorŭ dinprejurŭ (de paesi circostanti). Românii erau tratațĭ ca rebelĭ și sclavĭ, adevĕrațĭ servĭ de glebă: preoții lorŭ persecutațĭ, pentru-că făceau reacțiune în favórea limbei, pe care Maghiarii voiau sĕ o sterpéscă. Pentru a arăta mĕsura acelei furii continuate în timpĭ de seculĭ este de ajunsŭ a ceti importanta operă a lui D. Brătianu: *Lettres hongro-roumaines* [Paris 1841]. In constituțiunea politică, mănținută până la 1848, Românii erau cuprinșĭ între *popórele tolerate și neîmbucurătóre (non godenti) de vr'unŭ votŭ în comițiĭ.*“

In altŭ locŭ se dicea: „Românii suntŭ provisoriu tolerațĭ, *până când va plăcea principilorŭ și locuitorilorŭ țerei.*“ Și în altŭ locŭ: este opritŭ Românilorŭ de a face usŭ de pușcă, sabiă, spadă, bastonŭ de ferŭ (suliță) și de orice armă. Ei nu puteau purta haine, încălțăminte, ciorapĭ, pălării, carĭ sĕ ajungă la valórea de unŭ florinŭ, nicĭ cămașă de pânză subțire. Unŭ textŭ latinŭ multŭ mai clarŭ și mai crudelŭ dicea: „Sunt inter toleratas etiam nationes Valachos praesertim, qui omnium in Transilvania habitant numerosissimi, pauci saltem nobiles qui jure comitiorum gaudent, sed non qua tales, verum hi in gremio Hungaricae nationis cententur.“

Și e lucru curiosŭ, că ómenii carĭ mai tare susțineau maghiarisarea nu erau Ungurĭ, ci Kossuth era slovenŭ, fiiulŭ unui muncitorŭ sĕracŭ din Tikely, Petöfi și Deak erau înșișĭ de origine slavă. (Deacŭ era Macedo-Românŭ, traduc.)

Incă unŭ semnŭ despre consecințele teribile ale urei de rassă. La 15 Maiu p. es. câțiva studențĭ din Clușiu se întruniră la unŭ banchetŭ pentru a serba diua ce aducea aminte paginile strălucite din 1848 ale revoluțiunei în care se distinseră unŭ Simeonŭ Bărnuțŭ, Laurianŭ, Barițŭ, Ciparŭ, Iancu, Buteanu, Maiorescu și alții. Aci erau întrunițĭ mai mulțĭ domnĭ și mai multe dómne. Dintr'odată o cétă sĕlbatică asalteză casa, unde erau adunațĭ în pace cei invitațĭ îi silescŭ sĕ ésă, și aceștia între fluerăturĭ și lovituri de abia potŭ eși afară. O larmă teribilă era scósă de către mulțime. Ajunge a reproduce despre acésta textulŭ maghiarŭ cu traducțiune română și italiană.

(Urméză cunoscuta poesiă: Kerek az a zsemble, ungaresce, românesce și italienesce).

Astădĭ încă limba română e scósă din comune, din tribunale și din scóle (din aceste din urmă încă nu) guvernulŭ denégă orĭce ajutorŭ pentru promovarea culturei române. Românii din districtulŭ Carașŭ-Severinŭ (în Bănatŭ) mai de mulțĭ anĭ cerŭ voiă ca sĕ deschidă cu spesele lorŭ unŭ gimnasiu românescŭ, acesta însĕ li-s'a denegatŭ. Cărțĭ, jurnale venite din ...

---

*) Vedĭ *Revue du Monde Latin* (Iuliu 1883) care combate teoria maghiară a lui Roesler și Hunfalvy (contradisă de Gibbon, Duruy și Mommsen) că Românii transilvanĭ n'arŭ fi descendenții Romaniloru, ci ai óre-căroru popóre

**) Dr. Hodoșu (Românii și constituțiunile Transilvaniei. Pesta 1871) arată cum Românii dela venirea Unguriloru în Transilvania conceseră acestora drepturile lorŭ civile, politice și religióse. Impreună constituiau o corporațiune publică, cunoscută sub numele de *Universitas regnicolarum Hungarorum et Valachorum*, cu libertate reciprocă de cultu. Apoi, acésta universitate schimba numele și caracterulu în *regnicolae nobiles*, le care se adause și altu titlu de *regnicolae Siculi et Saxones*. Acestui nume se substitui după aceea *natio nobilium, Siculorum et Saxonum*, și la urmă *nobiles* seu *natio nobilium* se transformă în *natio hungarica*. Autorulŭ arată dup'aceea succesivele descomposițiunĭ și suprapositiunĭ până la actuala maniă de a voi se escludă din tóte elementulu romănŭ, ér mai alesŭ limba (pag. 97). — Binemeritatulŭ parochu de ritulŭ gr.-catolicŭ Ioanu Rusu scrise în anulŭ 1864 unu *Compendiu de istoria Transilvaniei, cu distinctă privire la Români* (Sibiiu, 1864).

puţinŭ banii, averea, munca şi libertatea, ce o lasă statulŭ cetăţenilorŭ, şi ce e silitŭ sĕ le-o lase ca sĕ pótă trăi dintrînsele, sĕ se pótă bucura de-o siguranţă de dreptŭ, şi noi sĕ putemŭ deveni astfelŭ unŭ *statŭ civilisatŭ alŭ dreptului* în schimbŭ că amŭ devenitŭ deja unŭ statŭ alŭ financelorŭ."

„Căcî acesta aşa cum e, décă vomŭ merge înainte pe cărarea apucată, nu va fi în scurtŭ timpŭ alta decâtŭ unŭ *despotismŭ orientalŭ cu forme de statŭ apusene*."

Austro-Ungaria şi Rusia.

„L'Autriche Slave et Roumaine" publică o corespondenţă pe care o primesce din Viena şi din care estragemŭ următórele:

Rĕsboiulŭ este pentru momentŭ idea fixă a ómenilorŭ de statŭ maghiarî şi intenţia lorŭ invederată este de a precipita cu orî ce preţŭ imperiulŭ în elŭ.

In vreme ce ḑiarele lorŭ denunţă agitaţia panslavistă şi ameninţă în fiăcare ḑi pe Rusia, guvernulŭ fabrică arme, pune pe piciorŭ de bătaiă tóte reservele, construiesce vagóne, locomotive, amenajéză şi cheurî de îmbarcare pentru a transporta armate colosale, ca şi când inimiculŭ ar fi la porţile nóstre, ca şi când rĕsboiulŭ ar fi sĕ isbucnéscă mâne.

Tóte aceste preparative şi aţiţărî întărite prin mĕsurî rĕsboinice, tóte anunţă unŭ planŭ, o revoluţiune bine hotărîtă, şi acésta e ceea ce ne causéză nouĕ celorŭ de dincóce de Leitha o adéncă nemulţumire, fiind-că dispoziţiile nóstre suntŭ în desacordŭ cu cele a le nobililorŭ maghiarî.

La noi nimenî nu voiesce rĕsboiulŭ cu Rusia, şi perspectiva acestui conflictŭ improbabilŭ devine din ḑi în ḑi totŭ mai impopulară. Noi n'avemŭ cu Rusia nicî o discuţiune, nicî o dificultate iritantă, séu mai bine disŭ, nu simţimŭ interesele nóstre nicăirî ameninţate de ambiţia şi planurile rusescî.

Orî-ce silinţă de a suscita în poporaţiunile nóstre o mişcare de opiniune în contra Rusiei va cădé miserabilŭ, chiar printre Nemţii austriacî.

Dislocaţiune de trupe.

Oficiósa „Presse" din Viena publică unŭ comunicatŭ, căruia i se atribue pretutindenî cea mai mare gravitate. Acestŭ comunatŭ anunţă o schimbare în dislocaţia trupelorŭ, conformŭ principiului adoptatŭ alŭ „districtelorŭ teritoriale".

Nu s'a putută, ḑice fóia oficiósă, esecuta până acum decâtŭ numai în parte acestŭ principiu, ca diferitele corpurî sĕ fiă garnisonate în cercurile lorŭ de întregire. Mai multŭ au rĕmasŭ îndĕrĕtŭ în privinţa acésta provinciile nordostice, unde oferea o mare greutate lipsa de cuartirele necesare.

In aceeaşî mĕsură înse, în care s'a delăturatŭ acestŭ inconvenientŭ (şi în privinţa acésta s'a făcutŭ fórte multŭ în Galiţia) sistemulŭ teritorialŭ va fi introdusŭ — ḑice comunicatulŭ — şi în acele provincii, în care până acum a făcutŭ numai puţine progresse şi astfelŭ şi *regimentele din Galiţia*, carî până acum au garnisonatŭ afară de Galiţia, vorŭ fi strămutate după împrejurărî în districtele lorŭ de întregire.

Acéstă mĕsură, adauge comunicatulŭ, este cu atâtŭ mai multŭ reclamată cu câtŭ serviciulŭ militarŭ a luatŭ dimensiunî marî prin multele obiecte militare şi fortificaţiunî, ce s'au construitŭ în anii din urmă în Galiţia.

Cu alte cuvinte, este vorba érăşî de-o înmulţire a trupelorŭ din Galiţia şi acéstă mĕsură e în adevĕrŭ seriósă.

Sinodulŭ archidiecesanŭ din Sibiiu.

Şedinţa a V-a, ţinută la 5(17) Maiu a. c.

Presidiulŭ presentéză petiţiunile următóre:

a) cererea lui N. Cârstolovanŭ şi consoţii din Hermanulŭ săsescŭ pentru depărtarea lui Alecsandru Dogariu din parochia Hermanului săsescŭ şi nimicirea actului de alegere de parochŭ, şi întregirea neamĕnată a parochiei prin concursŭ nou.

b) cererea comitetului parochialŭ din Valendorf pentru acordarea unui ajutoriu de 500 fl. din fundaţiunea „Şaguna" şi

c) cererea parochului Ionŭ Torpanŭ din Sânger, pentru a i-se concede strămutarea în comuna s'a natală din Săcalŭ.

La ordinea ḑilei se pune referada comisiunei organisătóre, care prin raportorulŭ sĕu Dr. Absolon Todea raportéză asupra raportului consistoriului archidiecesanŭ din şedinţele plenare. Cetindu-se sĕ primesce de basă la desbaterea specială.

Punctulŭ din raportŭ în ce privesce înfiinţarea a douĕ eparchii nouĕ pe teritoriulŭ metropoliei, la propunerea comisiunei sinodulŭ decide a se resolva atuncî în meritŭ, când se va refera raportulŭ cons. arch. aşternutŭ în acestŭ respectŭ.

Referitoriu la punctulŭ din raportŭ, unde se arată, că din diferite cause în cincî-spre-ḑece protopresbiterate nu s'au ţinutŭ sinóde protopopescî, comisiunea propune: Sinodulŭ nu află pe deplinŭ acceptabile motivele aduse pentru neţinerea sinódelorŭ protopresbiterale, şi de aceea 'şî esprimă regretulŭ faţă cu protopopiatele, carî în casulŭ presentŭ nu observéză dispoziţiunile statutului organicŭ, comisiunea încâtŭ privesce protopresbiteratele, carî nu aducŭ motive acceptabile, sinodulŭ sĕ-şî esprime regretulŭ, ér consistoriulŭ se îndrumă a lua mĕsurî energice faţă cu organele, carî nu-şî vorŭ împlini datorinţa.

Punĕndu-se la votŭ se primesce propunerea comisiunei.

Date privitóre la diecesa gr. or. a Aradului.

In şedinţa a treia a Sinodului eparchialŭ aradanŭ, care şî-a încheiatŭ sesiunea ordinarîă din anulŭ acesta Vinerea trecută şi la ale căruia agende vom mai reveni, comisiunea bisericéscă şî-a făcutŭ raportulŭ sĕu, care conţine date fórte interesante statistice despre eparchia aradană. Reproducemŭ din raportulŭ acestei comisiunî următórele:

Consistoriulŭ din Aradŭ se compune din unŭ assesorŭ ordinariu şi 11 asesorî onorarî; personalulŭ mănăstirei Hodoşŭ-Bodrogŭ se compune din 1 archimandritŭ, 1 protosincelŭ, 4 ieromonachî, şi 1 ierodiaconŭ; la jurisdicţiunea consistoriului aradanŭ aparţinŭ 11 tracte protopresbiterale cu 300 comune matre, 87 filie, 331 bisericî, 383 parochii şi 65,497 de case.

In decursulŭ anului 1887 s'au născutŭ şi respective botezatŭ 16,728, s'au cununatŭ 3194 părechî şi au rĕposatŭ 13,879 individî, prin urmare numĕrulŭ botezaţilorŭ în decursulŭ anului 1887 întrece pe alŭ rĕposaţilorŭ cu 2849; dér în asemĕnare cu anulŭ precedentŭ 1886, în care s'au botezatŭ 18,115, s'au cununatŭ 3572 părechî, şi au rĕposatŭ 12,557 individî, — resultă unŭ scădĕmĕntŭ în numĕrulŭ botezaţilorŭ în decursulŭ anului 1887 faţă de anulŭ 1886 de 1387, în alŭ cununaţilorŭ unŭ scădĕmĕntŭ de 387, ér la rĕposaţî este unŭ crescĕmĕntŭ de 8678, carele a provenitŭ mai cu sémă din causa unorŭ morburî epidemice obvenite între pruncî.

Numĕrulŭ poporaţiunei aparţinĕtóre la jurisdicţiunea acestui consistorŭ a fost cu finea anului 1887 de 341,473 de individî; emigrărî séu imigrărî în sînulŭ poporaţiunei n'au obvenitŭ, dela confesiunea gr. or. au trecutŭ în decursulŭ anului la alte confesiunî 61, ér dela alte confesiunî au trecutŭ la cea gr. or. 84 individî. Numĕrulŭ pruncilorŭ născuţî din patŭ nelegiuitŭ în 1887 a fostŭ de 1049, au muritŭ de mórte silnică 134; ér numĕrulŭ concubinatelorŭ a fostŭ la fine a anului 1887 de 4498 de părechî.

După ce aceste date fură luate la cunoscinţă cu privire la stîrpirea concubinatelorŭ, la propunerea comisiunei şi în urma amendamentului propusŭ de deputatulŭ Dr. Iosifŭ Galŭ, Sinodulŭ avisă consistoriulŭ aradanŭ a subşterne unŭ memorandŭ către ministeriu cu rugare, ca sĕ aviseze jurisdicţiunile politice sĕ dea ajutorŭ organelorŭ bisericescî întru împedecarea concubinatelorŭ; de asemenea fură avisate ambele consistóre ca sĕ îndrume organele subalterne a erua şi arĕta motivele, din carî provine lăţirea acestui rĕu; şi conformŭ datelorŭ, ce vorŭ afla, sĕ procédă în sfera lorŭ de activitate cu posibila stricteţă întru împedecarea şi stârpirea concubinatelorŭ.

Preoţii actualî au fostŭ cu finea anului 1887: 10 protopresviterî, 1 administratorŭ şi unŭ vicarŭ protopresviteralŭ, 243 parochî, 119 administratorî parochialî, 31 capelanî şi 2 diaconî, ér în anulŭ 1888 au rĕposatŭ 11 preoţî, şi s'au chirotonitŭ 14 clericî absolvaţî.

Parochii vacante au fostŭ, la finea anului 1887, 14, şi în considerarea, că parochiile sĕrace nu se potŭ deplini din lipsa de dotaţiune suficientă, la propunerea comisiunei, sinodulŭ decide a se lua în bugetŭ o sumă mai mărişóră în rubrica: „ajutorŭ pentru bisericele sĕrace," din care sumă cu timpulŭ sĕ se pótă edifica case parochiale în astfelŭ de comune sĕrace.

SCIRILE ḐILEI.

„Fóia Diecesană" primesce întristătorea scire, că d-lŭ locotenentŭ-feldmareşalŭ c. r. *Alexandru Guranu*, unulŭ dintre cei mai distinşî fii ai oraşului Caransebeşŭ şi unŭ generalŭ plinŭ de merite alŭ armatei comune, *a încetatŭ din vieţă* Vinerî, la 6 (18) Maiu c. în Viena, unde era domiciliatŭ.

* * *

Cetimŭ în „Fóia bis. şi şcol." din Blaşu: „Dr. *Isidorŭ Marcu*, fostŭ alumnŭ alŭ Seminariului teologicŭ de aicî, întorcĕndu-se în ḑilele acestea dela universitatea din Viena, unde a depusŭ cu succesŭ strălucitŭ esamenele rigorose din s. teologiă, — *s'a denumitŭ de profesorŭ* la studiele teologiei morale şi pastorale devenite în vacanţă prin înaintarea fostului profesorŭ Petru Uilăcanu la protopopiatulŭ Reghinului, şi în 11 Maiu a. c., la 9 ore antimeridiane s'a introdusŭ în catedra profesorală prin Dr. Ionŭ Raţiu, canonicŭ şi rectorŭ seminarialŭ".

* * *

D-lŭ *Maiorescu*, ministrulŭ instrucţiunei publice a României, a promisŭ în ultima şedinţă a s-lui Sinodŭ, că în decursulŭ acestui anŭ va presenta negre-

---

suntŭ admise în Ungaria, şi oríce carte de educaţiune şi instrucţiune eşită în Transilvania e supusă la censură severă. Mî-este destulŭ în cele din urmă a cita unŭ faptŭ de cretinismŭ crudelŭ. Inainte de acésta cu trei séu patru anî, unŭ sĕrmanŭ ţĕranŭ românŭ, anume Blăşianu, se duce la staţiunea dela Copşa şi cere unŭ biletŭ de plecare. Inpiegatulŭ refusă de a i-lŭ da, ḑicĕndŭ că cererea trebue sĕ o facă ungaresce. Aspirantulŭ călătorŭ n'ajunge a se esplica că nu cunósce acea limbă, şi îndată împiegatulŭ îi replică bine românesce: „Décă nu scii decâtŭ numai românesce, du-te la Bucurescî, acolo e patria ta." Este de prisosŭ a adauge, că trenulŭ plecă şi bietulŭ Blăşianu trebui sĕ renunţe la plecare!

Este de doritŭ ca clasele diriginte din Ungaria sĕ'nţelégă şi sĕ voiască a înfrâna aceste dureróse escese. Ele suntŭ cu atâtŭ mai deplorabile, cu câtŭ mai blândî se presentă vecinii de alăturî. Spre esemplu, Austria e fórte tolerantă: Românii supuşî Austriei n'au causă de a se plânge şi nicî nu se plângŭ contra guvernului din Viena. Noi Italianii înşine trebue sĕ recunóscemŭ, că în ţĕrile unde se vorbesce italienesce, supuse Austriei, nimicŭ nu se póte în acéstă materiă împuta, şi comuna Triestŭ spendéză mai multŭ ca orî-care altă cetate italiană pentru a promova cunoscinţa limbei italiane în şcólele publice. Ce este de doritŭ e, ca sĕ înceteze vexaţiunile ce suntŭ puse, spre a crea bogată literatură elegiacă, care mişcă orî-ce inimă bine-voitóre. Bibicescu, redactorulŭ „Românului", a făcutŭ o colecţiune de aceste cântece populare transilvane, pe care în curĕndŭ o va publica. Este de doritŭ, ca acéstă stare de lucrurî tristă sĕ înceteze, pentru că mulţî din ómenii cei mai eminenţî în litere, sciinţe şi politică în România aparţinŭ tocmai Transilvaniei. Şi chiarŭ aicî se găsescŭ astădî scriitorî şi cetăţenî românî de frunte pr. e Bariţiu, veteranulŭ libertăţii române şi directorulŭ diarului „*Observatorulŭ*" din Sibiiu, precum era la 1848 alŭ „*Gazetei Transilvaniei*"; Măcelariu, Bologa, Raţiu, Babeşŭ, Axente Severu, Mureşianu, Ursu, Trombitaşŭ, etc.

Aceste însemnărî răpedî nu mi-se părură inutile, ba credŭ încă că ele mî-au ajutatŭ a esplica în ce condiţiunî rele se afla Transilvania la finele seculului trecutŭ, la insurecţiunea lui Horia şi Cloşca. In raportulŭ generalului conte Iancovitz din 22 Ianuariu 1785 se cetesce, că preoţii românî trebuiau sĕ întreţină cu spesele lorŭ cânii de vĕnatŭ ai domnilorŭ ungurescî, şi ţĕranii erau siliţî a cumpăra carnea vitelorŭ bolnave séu mórte şi a o plăti Ungurilorŭ.

Unŭ bietŭ (povero) păstorŭ Horia se însoţi cu unŭ tovărăşŭ alŭ lui, cu numele Cloşca, şi împreună chibzuiră a face o mare rĕscólă în 1784. Puţinŭ mai înainte Imperatulŭ Iosifŭ II făcuse o călĕtoriă prin Transilvania, şi istoriculŭ *Nic. Densuşianu* ne spune, că mamă-sa împĕrătésa Maria Teresia trimesese mai nainte unŭ comisarŭ spre a ordona, ca sĕ fiă rădicate de pe drumurile publice cadavrele persónelorŭ în diferite modurî justiţiate (ucise) şi după obiceiu espuse la vederea publică. „Sĕ se cureze (curete) drumurile publice de cadavrele ómenilorŭ esecutaţî cu strĕngulŭ, cu róta şi cu zeapa".*) Iosifŭ II părea destulŭ aplecatŭ a apĕra pe Românî în contra Ungurilorŭ. Elŭ fu primitŭ cu entusiasmŭ, ţĕranii i-se presentau în masse, îi espuseră plângerile lorŭ, lî-se făcură nu puţine promisiunî urmate de multe mĕsurî bine-făcĕtóre, emanate, la reîntórcere, de către Imperatulŭ.

Inse ordinile împĕratului rĕmaseră literă mórtă: magnaţii nu vreau sĕ înţelégă, înăspriră mai tare servitutea personală. Acéstă ultimă desilusiune îmbărbătă reacţiunea: Horia şi Cloşca începĕnd campania cu puţinî ómenî, în scurtŭ timpŭ se vĕḑură încunguraţî de mii de ţĕranî. Se începù o luptă de esterminare proclamată din pădurea dela Baia de Crişŭ şi încoronată de mai multe victorii în contra Ungurilorŭ. Aceştia înspăimântaţî recurseră la Iosifŭ II, care părea a vedé cu ochi bunî pedépsa ce se dădea sumeţilorŭ Maghiarî. Inse Horia făcù o greşală, elŭ se proclamă Impĕratorulŭ Daciei! (Autorulŭ încă face aci o greşală, traduc.) Vedeţî cum sunt de vii, puternicele tradiţiunî! In Italia, Cola de Rienzo se proclamă tribunŭ, pentru că tradiţiunea populară despre libertatea din Roma era legată de instituţiunea tribunalului, şi în Transilvania, după cum am spusŭ, Horia se proclamă împĕratŭ (?), pentru-că aducerea aminte de libertate şi grandéţă erau legate de numele împĕratului Traianŭ, fundatorulŭ naţionalităţii române şi creatorulŭ civilisaţiunei şi instituţiunilorŭ romane în Dacia.

Acum lupta lui Horia încetă de a fi o luptă contra Ungurilorŭ, ci luă caracterulŭ unei lupte de revindicaţiune naţională. Imperatulŭ trimise trupe nume-

*) Acéstă frasă este scrisă românesce în textulŭ italianŭ.

şitŭ camerei unŭ proiectŭ pentru *îmbunĕtăţirea sorţii clerului* din România.

* * *

Cetimŭ în *„Unirea“* din Bucurescĭ: „Scirĭ primite de noi, directŭ de peste Milcovŭ, confirmă, că *Evrei în numĕrŭ însemnatŭ vinŭ de peste graniţe şi mai cu osebire din Rusia.* In urma mĕsurilorŭ luate acolo contră-le, ei năvălescŭ la noi ca într'unŭ satŭ fără cânĭ, s'aşedă aci şi începŭ ale lorŭ manopere de esploatare, căcĭ cei mai mulţĭ din aceştĭ veneticĭ nu prin muncă cinstită caută a'şĭ agonisi hrana, ci prin felurite manopere“. „Unirea“ stărue, ca guvernulŭ românŭ şi autorităţile respective se ia mĕsurĭ energice pentru împedecarea întrărei acestorŭ Evrei în România, ceea ce la totŭ casulŭ ar fi de doritŭ în interesulŭ statului şi poporului românŭ.

* * *

In părţile R. Săratŭ, din România, după cum scrie „Gaz. Săt.“, *timpulŭ urmeză a fi forte favorabilŭ tuturorŭ sĕmĕnăturilorŭ.* Sĕcările suntŭ admirabile, grânele de tomnă promitŭ o recoltă din cele mai bogate, sĕmĕnăturile de primăveră înainteză repede. Cucurudele mai pretutindenea au rĕsăritŭ. Peste totŭ disŭ, agricultorii până acum suntŭ deplinŭ mulţămiţĭ.

* * *

La *Bucurescĭ* s'a luatŭ iniţiativa arangiărei unei *serii de sĕrbătorĭ poporale* pentru ajutorarea seracilorŭ din capitală. Primele fondurĭ vorŭ servi la întemeiarea unui asilu de nopte, în care desmoşteniţii societăţii sĕ potă găsi culcuşŭ şi hrană.

* * *

„Epocei“ i se telegrafiază, că unŭ *groznicŭ incendiu a devastatŭ* Lunea trecută aprope întregŭ *oraşulŭ Hîrlău,* din România; 400 familii au rĕmasŭ fără adăpostŭ şi hrană.

* * *

Din **Iaşĭ** au emigratŭ Lunea trecută *60 de familii evreescĭ* în America.

* * *

In părţile sudice ale comitatului *Timişŭ* au apărutŭ *muscele columbace,* care facu imposibilŭ a se lucra diua câmpurile dela Teeşŭ, Craloveţŭ, Brestovaţŭ, Topoloveţŭ ş. a.

* * *

Puscile cu repetiţiă Mannlicher de calibru micŭ, destinate pentru corpulŭ 4 de armată, au sositŭ în dilele acestea în Viena dela fabrica din Steyr. Deocamdată vorŭ esercita mănuirea armei oficerii corpului, apoi se vorŭ convoca pe timpŭ de 8 dile pentru acelaşŭ scopŭ reserviştii corpului.

Una din numĕrósele cause ale agiului.

Marea disproporţiune ce există între bucăţile de monedă de aurŭ şi cele de argintŭ plus marea mulţime de bilete emise de Banca naţională a României, a avutŭ de neînlăturabilŭ efectŭ scumpetea aurului monetatŭ, mai alesŭ că acesta este cerutŭ, recăutatŭ pentru facerea plăţilorŭ în strĕinĕtate, atâtŭ de comercianţĭ, câtŭ şi de guvernŭ.

Acestŭ faptŭ necontestatŭ şi necontestabilŭ s'a invederatŭ cum nu se póte mai bine prin rĕspunsulŭ datŭ de redacţiunea „Monitorului intereselorŭ materiale“, -- jurnalŭ ce se publică în Buxelles şi care apĕră totŭ ce privesce la bunulŭ traiu, afară de politică, — la întrebarea unui abonatŭ din republica Argentină.

Intrebarea de care este vorba a fostŭ: „Austro-Ungaria face plăţile ei în aurŭ, sĕu în hârtiă? Décă le face în aurŭ, de unde ia dênsa acestŭ aurŭ? şi décă ia acestŭ aurŭ? şi décă ia acest aurŭ din circulaţiunea monetară a ei, care este forte mică, sĕu din totalulŭ circulaţiunei ei monetare (aurŭ şi argint) cum înlocuesce acestŭ aurŭ în circulaţiunea ei?

Er rĕspunsulŭ a fostŭ:

Mai întâiu în privinţa sciinţelorŭ cerute în primulŭ locŭ, aflaţĭ, că Austro-Ungaria are multe şi marĭ datorii de plătitŭ în streinĕtate, mai tóte plătibile în aurŭ.

După darea acestorŭ sciinţe, trecemŭ la punctelŭ alŭ doilea atinsŭ de d-vóstrĕ: De unde Austro-Ungaria ia aurulŭ ce plătesce streinilorŭ creditorĭ ai ei, cu deosebire acelora cărora este obligată a le plăti numai în aurŭ?

Rĕspundemŭ: Austro-Ungaria ia acestŭ aurŭ de acolo de unde îlŭ póte găsi mai eftinŭ, din interiorŭ, împuţinându'şĭ stoculŭ metalicŭ, sĕu din streinĕtate, dela Parisŭ, Londra, Berlinŭ, adecă chiar de acolo unde este datóre atâtea sume.

Pentru datoria publică, acésta este o cestiune de bugetŭ.

La fiă-care semestru, Austro-Ungaria cată sĕ trimiţă bancherilorŭ ei dela Parisŭ şi de aiurea provisiune pentru datoria ei în aurŭ. Tesaurulŭ publicŭ trebue sĕ cumpere, pentru acestŭ scopŭ, cambiale streine la Viena, după cursulŭ schimbului, şi sĕ le trimiţă bancherilorŭ sĕi, pentru ca sumele din acele cambiale se plătéscă cupónele.

De sine se înţelege că cu câtŭ cursulŭ schimbului va fi mai multŭ sĕu mai puţinŭ favorabilŭ, va costa mai multŭ pe Austro-Ungaria spre a face aceste transferte de fondurĭ.

Se presupunemŭ, că napoleonulŭ va fi la Viena de 8 florinĭ, adecă, ca cu 8 florinĭ sĕ se pótă cumpăra 20 francĭ în aurŭ, — sĕu 20 francĭ asupra Parisului, ceea ce este acelaşi lucru — plătindŭ 8 florinĭ, fiă de 8 orĭ 2 francĭ şi 50 centime în argintŭ sĕu mai bine dicêndŭ în hârtiă. In acestŭ casŭ, nu va costa nimicŭ pe Austro-Ungaria de a plăti în auru, căcĭ ar fi ca şi cum ar fi stipulat. la contractarea împrumuturilorŭ, sĕ'şĭ plătéscă datoriile în hârtiă.

Dér atuncĭ când napoleonulŭ se póte dobêndi în Viena numai cu 10 florinĭ, de esemplu, adecă când va trebui sĕ se cheltuiéscă de 10 orĭ 2 francĭ şi 50 centime, fiă 25 francĭ în hârtiă pe piaţa Vienei, spre a lua napoleonĭ sĕu efecte comerciale, Tesaurulŭ Publicŭ va cerca o perdere de schimbŭ, perdere ce va îngreuna sarcina împrumuturilorŭ. Ca sĕ pótă plăti la Paris unŭ cuponŭ semestrialŭ de 20 francĭ, pe care împrumutătorulŭ îlŭ va rumpe dela titlulŭ sĕu de 1,000 fr. de rentă, Austro-Ungaria va fi silită a debursa 25 francĭ la Viena.

Atuncĭ se întîmplă ca unŭ împrumutŭ cu 4 la sută, sĕ coste pe împrumutatŭ 5, 6 şi 7 la sută, cu tóte că creditorulŭ nu ia de câtŭ totŭ 4 la sută. Diferenţa se perde de împrumutatŭ, căcĭ representândŭ sarcina schimbului, este suportată de debitorŭ, spre a'şĭ pute respecta obligaţiunea de a plăti în aurŭ în străinătate.

Totŭ aşa este cu tóte datoriile publice ale celorlalte state, când suntŭ stipulate a fi plătite în aurŭ pe pieţele strĕinătăţei.

Pe dată ce agiulŭ se ridică sĕu se cobóră în capitala statului, ce a contractatŭ împrumuturĭ, sarcina acestorŭ împrumuturĭ va varia cu cursulŭ aurului.

Din acéstă causă, budgetulŭ statului se desechilibréză.

Rusia, România, Turcia, Austro-Ungaria şi alte multe state facŭ, pe tótă diua, acéstă tristă esperienţă.

Décă guvernele sufere, vĕ puteţĭ imagina, domnule, câtŭ trebue se sufere particularii, carĭ au de plătitŭ datorii în aurŭ în strĕinătate....“

Literatură.

Misiunea Femeii pe pămêntŭ şi Femeile celebre din anticitate. Conferinţă publică ţinută la 13 Martie 1888 în sala teatrului din Ploescĭ, de d-lŭ profesorŭ de acolo *Zacharia Antinescu.* Produsulŭ acestei conferenţe fŭ destinatŭ de conferenţiarŭ pentru ajutorarea sĕracilorŭ din Ploescĭ. Conferinţa d-lui Antinescu tipărită în formatŭ 8°, dă o broşură de 68 pag. Se póte procura atâtŭ dela autorulŭ, câtŭ şi dela tóte librăriile din Ploescĭ cu preţulŭ de 1 leu.

„Wiener Mode,“ foiă de mode şi literară, apare în Viena de 2 orĭ pe lună cu preţulŭ de 6 fl. abonamentulŭ pe anŭ.

Nr. 3 cuprinde: *Partea modelorŭ:* Wiener Carnevals-Modebericht (de Jenny Neumann). Brief einer Pariserin (de Chrysanthème.) Lambrequins. Neuer Foilettenschmuck. Herenmoden. Wiener Wäschebericht. Initialen auf Hochzeitsgeschenke. Wiener Handarbeit. — *Partea literară:* Ein Lustspiel-Abend (de C. Karweis) Die Geschihte einer Schönheit (de Hans Wachensen) Der Thurm von Nervi (încheiare de Adolf Wilbrandt.) Winer Damen-spenden (de Eduard Pötzl.) Zum 14-ten Ianuar (poesiă de Bauernfeld.) Nur keinen Eifer (comediă în unŭ actŭ, de P. Heyse) Bilder aus Alt-Wien (de Dr. Albert Ilg.) — Briefkasten. Correspondenz.

Nr. 4. cuprinde: *Partea modelorŭ:* Wiener Modebericht (de Jenny Neumann) Geschmackssünden. (de C. Zechner.) Beschreibung der in diesem Hefte dargestellten Toilleten. Merkbüchlein. Trauer-Simbole. Wiener Wäsche-bericht. Handarbeit. — *Partea literară:* Vertrauliche Zwiesprach (poesiă de Ludwig Anzengruber.) Wie die Welt ist (de Jan von Zuylen.) Die Geschichte einer Schönheit (de Hans Wachenhusen). Nur keinen Eifer (fine, comediă de Paul Heyse.) Aus Karl Bechs' Nachlass. Die Gefahr (de B. v. Suttner) An die Kunst (poesiă de Leah Great.) Bilder aus Alt-Wien (de Dr. Albert Ilg.) Eine Prachtausgabe der „Sakuntala.“Corespondenz der „Wiener Mode“ ş. a.

Intêmplărĭ diferite.

Monede vechĭ de argintŭ şi de aurŭ au fostŭ găsite într'o brazdă de 2 ţĕranĭ din Ida-mare pe când arau. Suntŭ doi talerĭ de argintŭ, unulŭ din timpulŭ lui Maximilianŭ II din anulŭ 1570, altulŭ pórtă chipulŭ şi inscripţiunea lui Sigismundŭ Batori din anulŭ 1592.

O rugare.

Suntŭ rugaţĭ toţĭ acei Prea stim. Domnĭ, carĭ au primitŭ pentru subscriere prospectulŭ convictului ce se va înfiinţa în Baia-mare, sĕ aibă bunĕtate, conformŭ avisului, prospectulŭ cu sumele incurse, celŭ multŭ până în 15 Iuniu a. c., neamânatŭ a-lŭ trămite la adresa D-lui Nicolau Nilvanŭ, advocatŭ în Şiomcuta-mare.

Şomcuta-mare, 19 Maiu 1888.

Comitetulŭ executivŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Budapesta, 23 Maiu. Lumea politică e predominată esclusivŭ prin noua încordare a raporturilorŭ dintre Germania şi Rusia, şi dintre Francia şi Germania. In fiecare di se aşteptă ordinulŭ împĕrătescŭ privitorŭ la întroducerea vămilorŭ de retorsiune contra Rusiei. La bursă se aşteptă deja adĭ publicaţiunea în astă privinţă în Monitorulŭ imperiului, din care causă cursulŭ cerealelorŭ s'a suitŭ. Situaţiunea se consideră aşa de seriósă, ca la începutulŭ înarmărilorŭ rusescĭ. Totodată se ocupă cu statorirea mĕsurilorŭ pentru siguranţa comunicaţiunei la graniţa de către Francia.

S'a primitŭ forte simpaticŭ deschiderea căii ferate a Salonicului, precum şi starea armatei din Galiţia.

Parisŭ, 23 Maiu. Oposiţiunea contra republicei, a camerei şi a constituţiunei atrage cercurĭ totŭ mai largĭ nu numai de boulangiştĭ, ci se nutresce de toţĭ bonapartiştii, de numeroşĭ republicanĭ şi de regaliştĭ. Se vorbesce că contele de Parisŭ a recomandatŭ aderenţilorŭ sĕi sĕ lucreze în acelaşŭ sensŭ ca Boulanger.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 19 Maiu st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.56	Vênd.	8.58
Argintŭ românescŭ .	„	8.50	„	8.54
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.02	„	10.06
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.89	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ	„	103.—	„	104.—
Discontulŭ	6 1/2—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 22 Maiu st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	97.—
Renta de hârtiă 5%	85.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	150.1/2
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostu ungare (1-ma emisiune) . .	95.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostu ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostu ungare (3-a emisiune) . .	114.1/2
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.94
Napoleon-d'orĭ	10.03
Bonurĭ rurale ungare	105.40
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.1/2
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale transilvane	104.—
Bonurĭ croato-slavone	—.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	124.1/2
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.—
Renta de argintŭ austriacă	80.35
Renta de aurŭ austriacă	109.1/2
Losurĭ din 1860	133.—
Acţiunile băncei austro-ungare . . .	870.—
Mărcĭ 100 imp. germane	62.15
Londra 10 Livres sterlinge	126.90
Imprumutulŭ cu premiulŭ urgurescŭ	121.1/2
Acţiunile băncei de creditŭ ungur. .	277.1/2
Acţiunile băncei de creditŭ austr. .	277.1/2
Renta de hârtiă austriacă	78.1/2

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

---

róse: generalulŭ Preyss şi baronulŭ Bruchental fură depărtaţĭ din postulŭ de guvernatorŭ şi de comandantŭ alŭ trupelorŭ din Transilvania, declarându-se încapabilĭ; ţera fŭ străbătută de contele Iancovitz şi de generalulŭ Papilla; şi colonelulŭ Schulz mai nainte de a ataca pe Horia cercà a-lu atrage cu binele. Horia expuse condiţiunile sub carĭ ceda: mulţumirea (benessere degli altri) altora, înaintea persónei proprie. Condiţiunile nu fură primite, atacurile urmară, numerulŭ celŭ mare alŭ trupelorŭ întrecŭ valorea (ţĕranilorŭ). Urmăriţĭ de colonelulŭ Kray, trădaţĭ de către păstorĭ, Horia şi Cloşca fură surprinşĭ într'o colibă: Horia putu sĕ arunce în focŭ şi sĕ distrugă unŭ pachetŭ mare de hârtii, cine scie câte vieţĭ fură cu modulŭ acesta mântuite! Prinşii fură transportaţĭ la Alba-Iulia. Pe fruntea lui Horia puseră, în bătaia de jocŭ, o corónă de hârtiă, pe care se citea: *Horia rex Daciae!*

La 21 Octomvre 1784 (la 28 Februarie 1785) în faţa unei mulţimĭ de preste şése mii de persóne, adunate înadinsŭ sub pretextŭ de a lua cunoscinţă despre o publicaţiune, Horia, Cloşca şi unŭ altŭ tovarăşŭ, energicŭ instrumentŭ alŭ revoluţiunei, Crişanŭ***) fură justiţiaţĭ (ucişĭ) cu o teribilă tortură, cu *rota.* Horia asistà curagiosŭ la executarea celorŭ doi companionĭ; când începură a'i infige cruda pedépsă dela picióre, elŭ îşĭ ridică graiulŭ sĕ vorbéscă către poporŭ, dér temêndu-se de elŭ, ca sĕ nu facă descoperirĭ compromiţĕtóre, îlŭ isbiră în peptŭ şi cădŭ scăldatŭ în sânge, omorîtŭ barbaricesce.

Eroismulŭ lui Horia, marea lui abnegaţiune personală, ideile ce stîrniră şi însoţiră mişcarea lui, îi lăsară numele popularŭ: nu este nicĭ unŭ ţĕranŭ care sĕ nu'şĭ aducă aminte de faptele lui Horia, şi în cele mai sĕrace colibĭ din Transilvania se găsesce portretulŭ lui, pe lângă aceste versurĭ:

Horia bé şi hodinesce
Ţéra plânge şi plătesce.
Hora bibit et quiescit
Patria plangit et solvit.

La 31 5 Maiu 1888.

S. M.
din Craiova.

***) Crişanŭ mortu de mai nainte, sentinţa lui fŭ esecutată asupra cadavrului sĕu la 16 Febr. 1785.—trad.

Sz. 2907—1887 tkv.

Arverési hirdetmény.

Az abrudbányai kir. járásbiroság mint tki hatoság által közzétetetik hogy Bucsumi gör. keleti egyház végrehajtatonak fegyházra itélt Vaszian Macarie végrehajtás szenvedö elleni 100 frt. töke ennek 1880 Majus 5-töl 6%-kának 28 frt. 15 kr. költségek és jár. behajtása végett az abrudbányai kir. járásbiroság területén tartozó Bucsum községi 993 tjkben foglalt következö ingatlanok

Sor-szám	helyr.-szám	Megnevezés	becsérték frt.	becsérték kr.	bánat penz frt.	bánat penz kr.
1	5743	kert (	4			
	5744	ház (	200			
	5746	Zur 9 ny. (	20		24	20
	5746	doj (	2			
2	676⁰/₂	„	13		1	30
3	5779	kaszál.	12		1	20
4	5781	„ (	11			
	5782	„ (	35		5	10
	5783	legel.	5			
5	5790	kaszál. (	8			
	5791	„ (	11		1	90
6	604⁹/₂	„	5			50
7	5752	legel.	1			10

és tartozékai Bucsum községben a község házánál megtartandó nyilvános biroi árverésen 1888 évi *Iulius hó 3-án* d. e. 10 orakor becsáron alol is a becsárnak 10%-ának a biroi kiküldött kezéhezleendö elöleges letétele mellett elfognak adatni. Vevö köteles a vételárnak felét 15 nap alatt más felét az árverés jogerörc emelkedésétöl számitandó 30 nap alatt és ugyan azon naptól számitandó 6% kamatokkal együtt a Gyulafehérvári kir. adó-hivatalnál 39,423 sz. igazság ügy ministeri letéti szabályrendelet értelmében lefizetni.

Adrudbányán 1888 évi Ianuár hó 17-én.

M. kir. j.-biróság mint t.-konyvi hatóság.

Sz. 4062—1888.

Pályázat.

Brassó városánál nyugdijázás folytán megüresedett évi 500 frt. fizetés és 100 frt. lakbérrel javadalmazott 1-sö esetleg 2-ik városi orvosi állás betöltése czéljából pályázat hirdettetik.

A városi orvos teendöi Brassó város szabályrendelete 273 §-ában vannak körülirva.

Felhivatnak pályázni óhajtók, hogy okmányokkal szabályszerüen felszerelt folyamodványaikat f. évi Iunius 10-éig Brassó város tanácsánál nyujtsák bé.

Brassó 1888 Aprilis 30-án.

Roll Gyula,
kir. tan. álián.sp

55,3—3

Sosirea și plecarea trenuriloru și posteloru în Brașovu.

I. Plecarea trenuriloru:

1. Dela Brașovu la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéța.

2. Dela Brașovu la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenuriloru:

1. Dela Pesta la Brașovu:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amedĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovu:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amedĭ.